

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14135,Parafia-Wniebowzicia-Najswietszej-Maryi-Panny-w-Bialymstoku.html>
2022-12-07, 13:59

Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Białymstoku

Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Białymstoku, najstarsza parafia w Białymstoku, erygowana prawdopodobnie w 2. poł. XV lub na pocz. XVI w., pocz. kościół drewniany, 1617-1625 pierwszy murowany, 1900-1905 do istniejącego dobudowano wielokrotnie większy w stylu neogotyckim, 1945-1991 pocz. prokatedra Archidiecezji Wileńskiej, nast. katedra Diecezji Białostockiej, w 1992 archikatedra Archidiecezji Białostockiej. W III 1954 z inicjatywy ks. Witolda Pietkuna powołano Duszpasterstwo Akademickie, którego duszpasterzami byli: 1954-1956 ks. Piotr Boryk, nast. ks. ks. Henryk Gulbinowicz, Czesław Bułkowski, Konstanty Andrzejewicz, Zygmunt Lewicki, 1975-1984 ks. Alfred Ignatowicz, 1984-1986 ks. Marian Wydra i ks. Stanisław Hodun, 1987-1994 ks. Wojciech Łazewski i ks. Stanisław Ostrowski, nast. ks. Józef Koszewnik. Na przełomie l. 60./70. ks. Zbigniew Krupski zorganizował przy parafii grupę Ruchu Światło-Życie. 1946-1977 proboszczem parafii był ks. Stanisław Urban, 1977-2008 [ks.](#) Antoni Lićwinko. Od 1981 w kościele odprawiano msze św. w rocznice narodowe (3 V, Bitwy Warszawskiej 1920, 11 XI), pocz. współorganizowane z ZR „S” Białystok, od 1982 także w intencji internowanych i aresztowanych; 13 XII 1981 bp Edward Ozorowski poświęcił w kościele sztandar KZ „S” Białostockich Zakładów Przemysłu Wełnianego im. Sierżana, nast. na terenie parafii ukrywano sztandary i dokumenty KZ „S”, odbywały się spotkania działaczy opozycji; na plebanii ukrywali się poszukiwani członkowie Regionalnego Międzyzakładowego KS: do 7 II 1982 m.in. Stanisław Marczuk (przewodniczący), Krzysztof Burek (rzecznik prasowy i red. nacz. „Biuletynu Informacyjnego” Regionu Białystok), Jerzy Rybnik (członek Prezydium ZR); tu redagowano pierwsze

odezwy do społeczeństwa i artykuły do „BI”; od wiosny 1982 przed kościoła wyruszały tzw. spacery (w porze nadawania Dziennika TV) ul. Lipową do kościoła św. Rocha. 31 VIII 1982 po nabożeństwie rocznicowym odbyła się największa w stanie wojennym manifestacja w Białymstoku, interweniowało ZOMO, zatrzymano ponad 50 osób; 21 XI 1982 bp Edward Kisiel odprawił mszę św. z udziałem zwolnionych z więzień i Ośr. Odosobnienia działaczy opozycji; przy parafii działał, kierowany przez ks. ks. Wacława Lewkowicza i Kazimierza Kleja, archidiecezjalny oraz parafialny punkt pomocy charytatywnej, rozdzielający wśród potrzebujących (w tym rodzin aresztowanych i internowanych) dary z zagranicy, także apteka z lekami z darów, w której pracowali: dr Agnieszka Borzuchowska, dr Edward Łuczycki, dr Krzysztof Rutkowski i Zofia Lewicka-Pezowicz. Liczba wiernych w 2009 – ok. 9500. Od 2008 – proboszcz ks. Henryk Żukowski.

Tomasz Danilecki

[Region Białystok, Białystok](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)